

SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS
KOMISIJA

PRECIZĒTS KONSULTĀCIJU DOKUMENTS **par grozījumiem kapitāla atdeves likmes** **aprēķināšanas metodikā**

2019.gada 18.jūlijs

Rīga

Ūnijas iela 45
Rīga, LV-1039
Latvija

T: +371 67097200
F: +371 67097277
E: sprk@sprk.gov.lv

---

www.sprk.gov.lv

Satura rādītājs

I Precizētā konsultāciju dokumenta kopsavilkums	3
II Grozījumu projekta izstrādes nepieciešamība	5
1) Pamatojums	5
2) Grozījumu projekta izstrādē iesaistītās institūcijas	8
3) Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt.....	8

Pielikumā:

1.pielikums precizētajam konsultāciju dokumentam par grozījumiem kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas metodikā (Lēmuma projekts "Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2018.gada 13.augusta lēmumā Nr.1/23 "Kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas metodika"")

2.pielikums precizētajam konsultāciju dokumentam par grozījumiem kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas metodikā (Lēmuma projekts "Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2018.gada 13.augusta lēmumā Nr.1/23 "Kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas metodika"")

Precizētā konsultāciju dokumenta kopsavilkums

Precizētā konsultāciju dokumenta mērķis ir uzzināt ieinteresēto personu viedokli par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) lēmuma projektu "Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2018.gada 13.augusta lēmumā Nr.1/23 "Kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas metodika"" (turpmāk – Grozījumu projekts).

Grozījumu projekta mērķis ir izstrādāt tādu regulējumu, kas, ņemot vērā komersantu piemērotās atšķirīgās aktīvu vērtības noteikšanas pieejas, nodrošina, ka komersanti saņem un lietotāji sedz tādas kapitāla izmaksas, kas atbilst tiem ieņēmumiem, ko komersants gūtu, piemērojot nominālo likmi nepārvērtētajai regulējamo aktīvu bāzes (turpmāk – RAB) vērtībai (t.i., ieņēmumiem uz aktīvu izveidošanā faktiski ieguldītā kapitāla apjomu).

Savukārt, lai tuvinātu kapitāla izmaksu atbilstību šādiem ieņēmumiem, tika izstrādāta diferencēta likmes piemērošanas pieeja, kas dotu iespēju katram komersantam nodalīt un atsevišķi uzskaitīt tos pamatlīdzekļus un nemateriālos ieguldījumus, uz kuriem būtu attiecināma vidējās svērtās kapitāla atdeves likme nominālā izteiksmē, no tiem pamatlīdzekļiem un nemateriāliem ieguldījumiem, uz kuriem būtu jāattiecināma vidējās svērtās kapitāla atdeves likme reālā izteiksmē.

Grozījumu projekts paredz šādas izmaiņas kapitāla atdeves likmes aprēķināšanā:

- 1) turpmāk vidējā svērtā kapitāla atdeves likme tiks noteikta gan nominālā, gan reālā (izslēdzot inflācijas ietekmi) izteiksmē;
- 2) vidējās svērtās kapitāla atdeves likmes aprēķinā iekļaut pašu kapitāla izmēra riska prēmiju un aizņemtā kapitāla izmēra riska prēmiju komersantiem, kas atbilst mikro un maza uzņēmuma kategorijai atbilstoši Komisijas 2014.gada 17.jūnija regulas (ES) Nr.651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108.pantu, 1.pielikuma 2.pantam¹, attiecīgi papildinot pašu kapitāla atdeves likmes un aizņemtā kapitāla atdeves likmes aprēķina formulas.

Regulators 2019.gada 30.maijā izsludināja konsultāciju par grozījumiem Regulatora 2018.gada 13.augusta lēmumā Nr.1/23 "Kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas metodika" (turpmāk – Metodika), nosakot priekšlikumu un komentāru iesniegšanas termiņu līdz 2019.gada 21.jūnijam².

Minētās konsultācijas ietvaros saņemti 12 ieinteresēto personu viedokļi. Priekšlikumu un komentāru apkopojums par konsultāciju dokumentu publicēts Regulatora tīmekļvietnē³.

Ieinteresēto personu iesaiste konsultāciju dokumenta par grozījumiem Metodikā attēlota 1.attēlā.

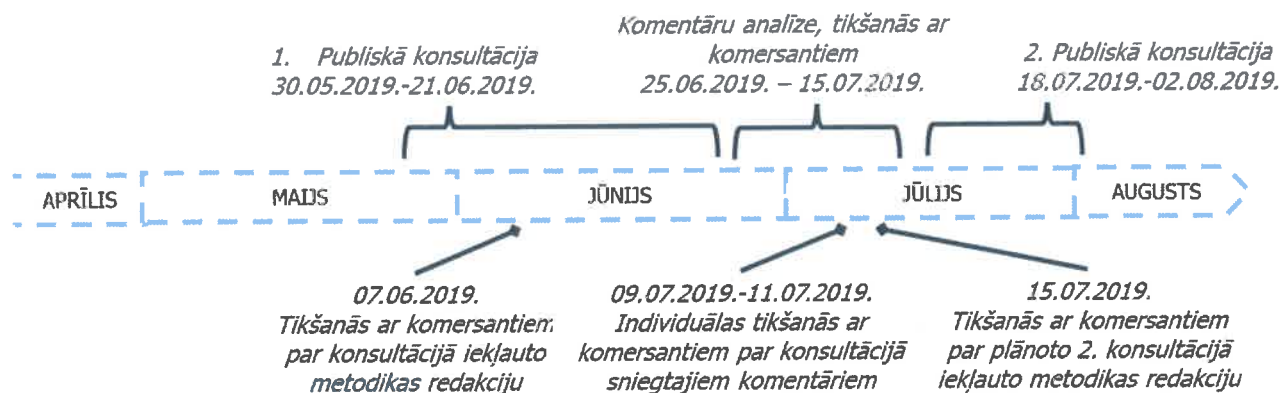
---

¹ Regulas Nr.651/2014 1.pielikuma 2.pants nosaka darbinieku skaitu un finansiālās robežvērtības, pēc kurām nosaka uzņēmumu kategorijas:

- 1) mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu ("MVU") kategorijā ietilpst uzņēmumi, kam ir mazāk nekā 250 darbinieku un kuru gada apgrozījums nepārsniedz EUR 50 miljonus un/vai gada bilances kopsumma nepārsniedz EUR 43 miljonus;
- 2) MVU kategorijas mazu uzņēmumu definē kā uzņēmumu, kurā ir nodarbināti mazāk nekā 50 darbinieki un kura gada apgrozījums un/vai gada bilances kopsumma nepārsniedz EUR 10 miljonus;
- 3) MVU kategorijas mikrouzņēmumu definē kā uzņēmumu, kurā ir nodarbināti mazāk nekā 10 darbinieki un kura gada apgrozījums un/vai gada bilances kopsumma nepārsniedz EUR 2 miljonus.

² https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/editor/Kosn_dokumenti/wacc/KD_wacc_metodika_30052019.pdf

³ <https://www.sprk.gov.lv/content/publiskas-konsultacijas>

1.attēls. Sabiedrības iesaiste Metodikas attīstībā – laika grafiks

Papildus Regulators organizēja darba sanāksmes ar ieinteresēto personu pārstāvjiem, lai gūtu vispusīgu priekšstatu par Grozījumu projekta redakcijas ietekmi un novērtētu praktiskās ieviešanas aspektus.

Konsultācijas laikā (2019.gada 7.jūnijā) tika organizēta darba sanāksme ar ieinteresēto personu pārstāvjiem, lai sniegtu padziļinātu skaidrojumu par 2019.gada 30.maija konsultāciju dokumentā (par grozījumiem Metodikā) ietvertajām prasībām un gūtu vispusīgu vērtējumu par konsultācijai nodoto Metodikas grozījumu projekta ietekmi uz attiecīgajām nozarēm. Ieinteresēto personu pārstāvji darba sanāksmēs notikušo diskusiju rezultātā ierosināja konsultācijai nodotajā Metodikas grozījumu projektā ietvert precizējumu par diferencētas vidējās svērtās kapitāla atdeves likmes piemērošanu (pārvērtētu/nepārvērtētu aktīvu definīcijas), kā arī aicināja Regulatoru izvērtēt iespēju atlikt konsultācijai nodotā Metodikas grozījumu projektā ietverto normu piemērošanu.

Ievērojot publiskās konsultācijas un klātienēs diskutējās secināto, Regulators sagatavoja precizētu Grozījumu projekta redakciju, kurā precizēts regulējums par diferencētas vidējās svērtās kapitāla atdeves likmes piemērošanu, kā arī noteikts pārejas periods, kura laikā vidējās svērtās kapitāla atdeves likmes reālā izteiksmē piemērošana ir brīvprātīga, līdz 2020.gada 31.decembrim.

Laikā no 2019.gada 9.jūlija līdz 11.jūlijam Regulators individuāli tikās ar nozaru komersantu pārstāvjiem par precizēto Grozījumu projekta redakciju, savukārt 2019.gada 15.jūlijā Regulators organizēja kopīgu tikšanos visu ieinteresēto personu pārstāvjiem. Šo diskusiju laikā atsevišķi komersantu pārstāvji izteica bažas saistībā ar diferencētās likmes piemērošanas sarežģītību un piemērošanai nepieciešamās uzskaites nodrošināšanas grūtībām.

Ievērojot izteiktās bažas, Regulators sagatavoja alternatīvu vidējās svērtās kapitāla atdeves likmes piemērošanas kārtību, kas paredz vienkāršotu piemērošanu, nosakot vienu piemērojamo vidējo svērto kapitāla atdeves likmi komersantam/nozarei. Šī pieeja nedotu komersantam iespēju piemērot dažādas likmes RAB vērtībā atšķirīgi novērtētiem pamatlīdzekļiem un nemateriāliem ieguldījumiem, taču ir vieglāk piemērojama.

Attiecīgi saņemto viedokļu izvērtēšanas rezultātā un ņemot vērā darba sanāksmēs paustās bažas par piemērošanas grūtībām, kā arī sabiedrības interešu līdzsvara sasniegšanu ar pēc iespējas mazāku administratīvo slogu un iespējami pārskatāmā veidā, Regulators precizēja Metodikas grozījumu redakciju un piedāvā divas Grozījumu projekta redakcijas:

- 1) diferencēta vidējās svērtās kapitāla atdeves likmes piemērošana (1.pielikums), kas ir vērsta uz vienlīdzīgu kapitāla izmaksu noteikšanu uzņēmuma līmenī, bet ir administratīvi sarežģītāka;
- 2) vienas vidējās svērtās kapitāla atdeves likmes piemērošana komersantam/nozarei (2.pielikums), kas ir administratīvi vienkāršāka, gan komersantiem to piemērojot, gan

Regulatoram uzraugot piemērošanu, bet komersants var neatgūt kapitāla izmaksas ieguldījumu daļai, kurai nav notikusi vērtības pārskatīšana.

Priekšlikumus un komentārus par Grozījumu projektu ar divām alternatīvām vidējās svērtās kapitāla atdeves likmes piemērošanas kārtībām lūdzam Regulatoram iesniegt rakstveidā vai elektroniskā formā, nosūtot tos uz elektroniskā pasta adresi sprk@sprk.gov.lv, līdz 2019.gada 2.augustam.

Regulatora sagatavotais Grozījumu projekts ir pievienots šā konsultāciju dokumenta pielikumā.

Grozījumu projekta izstrādes nepieciešamība

1) Pamatojums

Regulators ir izvērtējis komersantu un citu valstu praksi sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā izmantoto aktīvu novērtēšanā. Ievērojot, ka sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem ir atšķirīga regulējamo aktīvu vērtības noteikšanas pieeja, pašlaik spēkā esošais tiesiskais regulējums atsevišķos gadījumos var radīt nevienlīdzīgus apstākļus starp tiem komersantiem, kuri veic aktīvu vērtības pārskatīšanu, un tiem, kuri neveic aktīvu vērtības pārskatīšanu. Izvērtējot elektroenerģijas pārvades un sadales pakalpojumu un dabasgāzes pārvades, sadales un uzglabāšanas pakalpojumu sniegšanā izmantoto pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu veiktās aktīvu vērtības pārskatīšanas, ir secināms, ka šajās nozarēs šīs vērtības ir būtiski palielinātas, salīdzinot ar vērtību pirms vērtības pārskatīšanas, tai pašā laikā siltumapgādes un ūdenssaimniecības nozarēs šāda vērtības pārskatīšana ir reti sastopama un, ja tiek pārskatīta, tad tikai atsevišķiem pamatlīdzekļiem, un tās ietekme uz kopējo pakalpojuma sniegšanā izmantojamo aktīvu vērtību ir nebūtiska. Lai to novērstu, kapitāla atdevi ir plānots aprēķināt un piemērot gan nominālā, gan reālā izteiksmē.

Lai nodrošinātu vienlīdzīgu normu piemērošanu, tika izstrādāti grozījumi Metodikā, paredzot ieviest kapitāla atdeves likmi gan reālajā, gan nominālajā izteiksmē. Regulators 2019.gada 30.maijā izsludināja konsultāciju par grozījumiem Metodikā.

2019.gada 30.maijā izsludinātajā konsultāciju dokumentā tika paredzēts, ka kapitāla atdeves likmi reālā izteiksmē piemēros RAB iekļautajai patiesajā (tirgus) vērtībā pārvērtēto aktīvu vērtībai, savukārt kapitāla atdeves likme nominālā izteiksmē tiks attiecināta RAB iekļautajai nepārvērtēto aktīvu vērtībai. Atšķirīgu likmju piemērošana atšķirīgi novērtētai RAB vērtībai nodrošinātu, ka aprēķinātās kapitāla izmaksas atbilst tiem ieņēmumiem, ko komersants gūtu uz aktīvu izveidošanā faktiski ieguldītā kapitāla apjomu.

Regulators ir sagatavojis divus alternatīvus vidējās svērtās kapitāla atdeves likmes piemērošanas kārtības risinājumus.

1. Diferencēta vidējās svērtās kapitāla atdeves likmes piemērošana

Šī pieeja ietver precizētu konsultēto Grozījumu projektu, kur Regulators Grozījumu projektu papildina ar izvērstu piemērošanu, nosakot pārvērtētās un nepārvērtētās RAB definīciju un izņēmumus vidējās svērtās kapitāla atdeves likmes piemērošanā, kā arī noteikts pārejas periods, kura laikā vidējās svērtās kapitāla atdeves likmes reālā izteiksmē piemērošana ir brīvprātīga, līdz 2020.gada 31.decembrim (1.pielikums).

Šāda pieeja tuvinātu komersanta, kurš piemēro reālo likmi pārvērtētajai RAB vērtībai, aprēķinātās kapitāla izmaksas tiem ieņēmumiem, ko komersants gūtu, piemērojot nominālo

likmi nepārvērtētajai RAB vērtībai (t.i., ieņēmumiem uz aktīvu izveidošanā faktiski ieguldītā kapitāla apjomu).

2. Vienas vidējās svērtās kapitāla atdeves likmes piemērošana komersantam/nozarei

Šī pieeja, ņemot vērā komersantu izteiktos iebildumus attiecībā uz sarežģītu piemērošanu, paredz vienas vidējās svērtās kapitāla atdeves likmes piemērošanu nozares ietvaros, kur izmantojamās vidējās svērtās kapitāla atdeves likmes izvēles pamatojums izriet no veiktās papildu analīzes (skat. 2.attēlu).

Konsultāciju procesā ar ieinteresētajām personām par faktiskajiem ieviešanas aspektiem komersanti norādīja uz pieejas piemērošanai nepieciešamās uzskaites nodrošināšanas grūtībām. Ņemot vērā šos iebildumus un komersantu izvēlēto atšķirīgo RAB vērtības novērtēšanas pieeju sabiedrisko pakalpojumu nozaru griezumā, Regulatora ieskatā ir iespējams sasniegt administratīvi vienkāršotu un pārskatāmu pieeju vidējās svērtās kapitāla atdeves likmes piemērošanā, nosakot vienu kapitāla atdeves likmi ar atšķirīgu pieeju nozaru griezumā.

Ņemot vērā faktiskos apstākļus, aktīvu vērtības noteikšanā ir pieļaujama vienas vidējās svērtās kapitāla atdeves likmes piemērošana visai RAB vērtībai nozares ietvaros. Regulators ir izvērtējis aktīvu vērtības pārskatīšanas praksi regulējamās nozarēs un secinājis, ka elektroenerģijas, dabasgāzes un universālā pasta pakalpojumu sniedzējiem ir veikta pamatlīdzekļu vērtības pārskatīšana un tā rezultātā izveidota ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve. AS "Latvijas gāze" līdz aktīvu nodalīšanai aktīvu vērtības pārskatīšanu veica regulāri⁴. AS "Latvenergo" pārvērtēja pārvades sistēmas aktīvus pēc stāvokļa uz 2008.gada 1.janvāri un sadales sistēmas aktīvus pēc stāvokļa uz 2010.gada 1.janvāri⁵. AS "Latvijas pasts" lēmumu mainīt novērtēšanas metodi, veicot pārvērtēšanu, sāka 2014.gadā⁶. Ņemot vērā, ka pēc pārvērtēšanas ir notikušas būtiskas strukturālas izmaiņas, salīdzināmības nolūkos tiek atspoguļotas vērtības pirms strukturālām izmaiņām gadījumos, kad tādas ir notikušas, (AS "Latvijas gāze", AS "Latvenergo") vai pēdējā pieejamajā finanšu pārskatā iekļautā informācija (AS "Conexus Baltic Grid", AS "GASO" un AS "Latvijas pasts"). Procentuālais pārvērtēšanas rezerves īpatsvars kopējā pamatlīdzekļu vērtībā gada beigās parādīts 2.attēlā.

---

⁴ AS "Latvijas gāze" <https://lg.lv/investoriem/finansu-informacija>

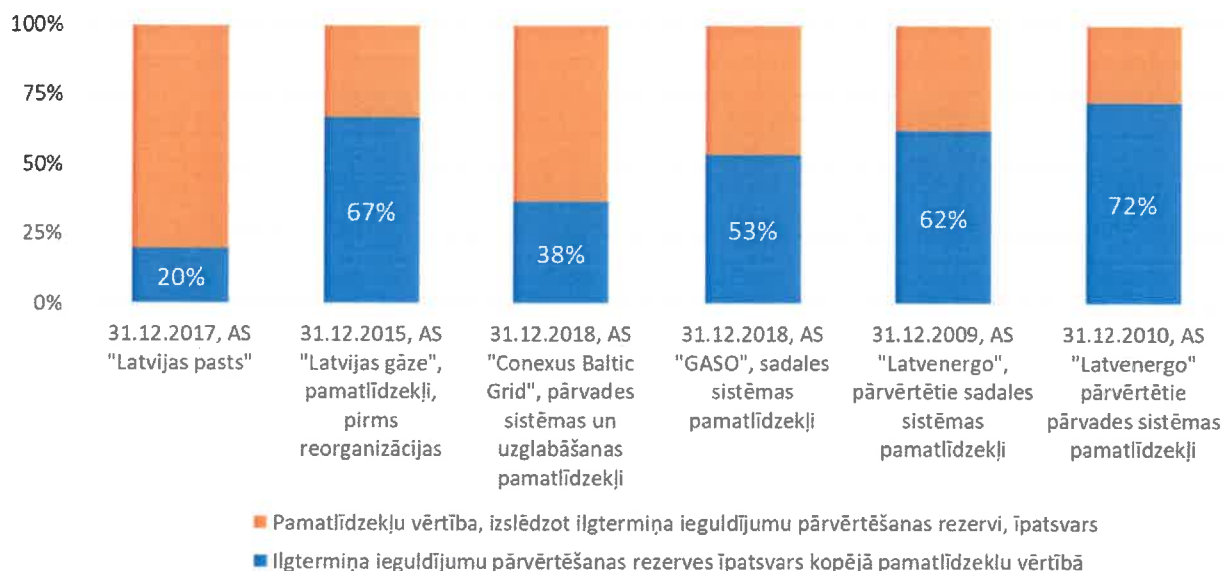
AS "Conexus" 2018.gada finanšu pārskats http://www.conexus.lv/uploads/filedir/gada_parskats_2018_lv.pdf;
AS "GasO" 2018.gada finanšu pārskats

https://www.gaso.lv/uploads/filedir/Par_uznemumu/Finansu_parskati/2018_revidets_gada_parskats.pdf

⁵ AS "Latvenergo" <https://www.latvenergo.lv/lat/investoriem/parskati/>;

AS "Sadales tīkls" 2016.gada finanšu pārskats https://www.sadalestikls.lv/uploads/2018/01/GP_2016_LV.pdf

⁶ AS "Latvijas pasts" https://www.pasts.lv/lv/par_mums/parskati_un_statistika/#finansu-raditaji

2.attēls. Pamatlīdzekļu vērtības struktūra, vērtība gada beigās

Savukārt siltumapgādes un ūdenssaimniecības pakalpojumu nozarēs pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu vērtības pieaugums vērtības pārskatīšanas rezultātā ir nebūtisks.

Nemot vērā norādīto, Regulators piedāvā vienkāršotu pieeju kapitāla atdeves likmes piemērošanai (2.pielikums), nosakot, ka:

- 1) **vidējo svērto kapitāla atdeves likmi reālā izteiksmē** piemēro elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu, elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu, dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma, dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojumu, dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas pakalpojuma un universālā pasta pakalpojumu sniedzējs;
- 2) **vidējo svērto kapitāla atdeves likmi nominālā izteiksmē** piemēro ūdenssaimniecības pakalpojumu, siltumenerģijas ražošanas, tai skaitā koģenerācijā, pakalpojuma, siltumenerģijas pārvades un sadales pakalpojuma un siltumenerģijas tirdzniecības pakalpojumu sniedzējs.

3. Vidējās svērtās kapitāla atdeves likmes piemērošana

Līdz 2020.gada 31.decembrim komersants piemēro kapitāla atdeves likmi nominālajā izteiksmē. Vidējo svērto kapitāla atdeves likmi reālā izteiksmē komersants piemēro, sākot ar 2021.gada 1.janvāri, bet komersants var piemērot vidējo svērto kapitāla atdeves likmi reālā izteiksmē arī pirms 2021.gada 1.janvāra.

Kapitāla atdeves likmes piemērošana pārejas periodā:

- 1) komersantiem, kam šobrīd ir spēkā esošs uz noteiktu periodu apstiprināts tarifs, kur tarifa izmaksās iekļautas kapitāla izmaksas, kas aprēķinātas RAB piemērojot tarifu apstiprināšanas brīdī noteikto kapitāla atdeves likmi, kapitāla atdevi pēc Grozījumu projektā piedāvātās pieejas obligāti jāpiemēro tikai ar nākamo tarifu projektu un kapitāla izmaksu pārrēķins esošā tarifu projekta ietvarā nav jāveic;
- 2) komersanti, kam pakalpojuma tarifa projekta stāšanās spēkā un piemērošana paredzēta sākot ar 2020.gada 1.janvāri, aprēķinot kapitāla izmaksas laika periodam no 2020. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim, piemēro komersanta izvēlēto likmi atbilstoši Grozījumu projektā piedāvātajai pieejai (kapitāla atdeves likmi nominālajā izteiksmē vai reālajā izteiksmē, ja komersants izvēlas nepiemērot Grozījumu projektā paredzēto pārejas periodu). Savukārt komersanti, kam pakalpojuma tarifa projekta stāšanās spēkā un piemērošana paredzēta sākot ar 2021.gada 1.janvāri

- kapitāla izmaksu aprēķināšanai obligāti piemēro likmi atbilstoši Metodikā noteiktajai pieejai, t.i., vidējo svērtu kapitāla atdeves likmi reālā izteiksmē;
- 3) komersanti, kam šobrīd sabiedrisko pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika nenosaka kapitāla atdeves likmes piemērošanu (piem., siltumapgāde), kapitāla atdeves likmi piemēros, aprēķinot tarifu projektus, kad attiecīgo sabiedrisko pakalpojumu spēkā esošā tarifu aprēķināšanas metodikā būs noteikts tarifu aprēķinā iekļaut kapitāla atdevi.

Regulators aicina ieinteresētās personas izteikt viedokli par Regulatora piedāvātajiem alternatīvajiem risinājumiem Grozījumu projektā attiecībā uz vidējās svērtās kapitāla atdeves likmes piemērošanu.

2) Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas

Grozījuma projektu izstrādājis Regulators, ņemot vērā regulējamo komersantu iesniegtos priekšlikumus par RAB vērtības novērtēšanas un uzskaites īpatnībām.

Sadaļā par izmēra riska piemaksu piemērošanu kapitāla atdeves likmes aprēķināšanā Grozījuma projekta izstrādē ir ņemti vērā Latvijas Siltumuzņēmumu asociācijas un siltumapgādes komersantu izteiktie viedokļi.

3) Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt

Grozījumu projektā iekļautais regulējums ietekmēs:

- 1) regulējamo sabiedrisko pakalpojumu sniedzējus, kas ir veikuši regulējamā pakalpojuma sniegšanai nepieciešamo pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu vērtības pārskatīšanu;
- 2) regulējamo sabiedrisko pakalpojumu sniedzējus, kas atbilst mikrouzņēmumu, mazo uzņēmumu kategorijai;
- 3) regulējamo pakalpojumu lietotājus.

Priekšsēdētāja

R. Irkļa

p.i.
padomes loceklis

G. Ābele

1.pielikums precizētajam konsultāciju dokumentam
par grozījumiem kapitāla atdeves
likmes aprēķināšanas metodikā

__._.2019.

Nr.

(prot. Nr. __, __)

**Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2018.gada 13.augusta
lēmumā Nr.1/23 “Kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas metodika”**

Izdoti saskaņā ar likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 9.panta pirmās daļas 2.punktu un 25.panta pirmo daļu, Elektroenerģijas tirgus likuma 8.panta sesto daļu, 16.panta pirmo un trešo daļu un 20.panta pirmo daļu, Enerģētikas likuma 6.panta 3.¹daļu, 15.panta 1.¹daļu un 85.panta pirmo daļu, Pasta likuma 27.¹panta otro daļu un 32.panta otro daļu

1. Izdarīt Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2018.gada 13.augusta lēmumā Nr.1/23 “Kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas metodika” (Latvijas Vēstnesis, 2018, 161.nr.; 2018, 215.nr.) šādus grozījumus:
  - 1.1. papildināt 1.punktu aiz vārdiem “kādā aprēķina” ar vārdiem “un piemēro”;
  - 1.2. papildināt ar 2.3., 2.4., un 2.5.apakšpunktu šādā redakcijā:
    - “2.3. nepārvērtēti aktīvi – aktīvi, kuri atbilst vienai no šādām pazīmēm:
      - 2.3.1. aktīvi, kuriem visā to kalpošanas laikā nav veikta vērtības pārskatīšana;
      - 2.3.2. aktīvi, kuri tarifu projekta apstiprināšanas brīdī ir izveidoti pirms mazāk nekā pieciem gadiem neatkarīgi no aktīvu vērtības pārskatīšanas cikla;
      - 2.3.3. aktīvi, kuriem tarifu projekta apstiprināšanas brīdī pēdējā vērtības pārskatīšana veikta vairāk nekā pirms desmit gadiem;
      - 2.3.4. aktīvi, kuriem pēc kārtējās vērtības pārskatīšanas pārvērtētā sākotnējā aktīva vērtība nepārsniedz aktīva izveides sākotnējo (vēsturisko) vērtību;
      - 2.3.5. aktīvi, kuri ieguldīti komersanta pamatkapitālā un kuriem visā to kalpošanas laikā pierādāmi nav veikta vērtības pārskatīšana;
    - 2.4. pārvērtēti aktīvi – aktīvi, kuriem to kalpošanas laikā ir veikta vērtības pārskatīšana un kuri neatbilst nevienai no 2.3.apakšpunktā minētajām pazīmēm;
    - 2.5. izmantotā kapitāla vērtība – universālā pasta pakalpojumu sniedzēja piesaistīto līdzekļu kopsumma.”;
  - 1.3. izteikt 4.punktu šādā redakcijā:

“4. Vidējo svērto kapitāla atdeves likmi aprēķina nominālā un reālā izteiksmē. Vidējo svērto kapitāla atdeves likmi nominālā un reālā izteiksmē aprēķina saskaņā ar šādām formulām:

    - 4.1. nominālā izteiksmē:

$$wacc_n = r_e \times \frac{E}{(E+D)} \times \frac{1}{(1-t)} + r_d \times \frac{D}{(E+D)},$$

kur

$wacc_n$ – vidējā svērtā kapitāla atdeves likme nominālā izteiksmē [%];

r_e – pašu kapitāla atdeves likme [%];

$E/(E+D)$ – pašu kapitāla attiecība pret kopējo (pašu un aizņemto) kapitālu, kuras vērtība tiek pieņemta 50%;

r_d – aizņemtā kapitāla atdeves likme [%];

$D/(E+D)$ – aizņemtā kapitāla attiecība pret kopējo (pašu un aizņemto) kapitālu, kuras vērtība tiek pieņemta 50%;

t – uzņēmumu ienākuma nodokļa likme;

4.2. reālā izteiksmē:

$$wacc_r = \left(\frac{1+wacc_n}{1+PCI_{izm}} \right) - 1,$$

kur

$wacc_r$ – vidējā svērtā kapitāla atdeves likme reālā izteiksmē [%];

PCI_{izm} – patēriņa cenu gada vidējo (janvāris–decembris) pārmaiņu piecu iepriekšējo kalendāro gadu vidējā vērtība [%]. Ja PCI_{izm} vērtība ir negatīva, aprēķinā izmanto vērtību 0%.”;

1.4. izteikt 5.punktu šādā redakcijā:

“5. Pašu kapitāla atdeves likmi aprēķina saskaņā ar šādu formulu:

$$r_e = r_f + \beta_e \times r_m + s_e,$$

kur

r_f – bezriskā likme, kas noteikta kā Eiropas Centrālās bankas ikmēneša publicētā Latvijas valdības desmit gadu obligāciju vērtspapīru otrreizējā tirgus gada vidējā procentu likme desmit gadu periodā [%];

β_e – pašu kapitāla beta koeficients;

r_m – tirgus riska piemaksa [%];

s_e – regulatora novērtēta pašu kapitāla izmēra riska piemaksa, ko piemēro komersants, kurš, pēc pēdējā pieejamā gada pārskata datiem, atbilst mikrouzņēmumu vai mazo uzņēmumu kategorijai [%].”;

1.5. izteikt 6.punktu šādā redakcijā:

“6. Pašu kapitāla beta koeficientu aprēķina atbilstoši pašu un aizņemtā kapitāla struktūrai saskaņā ar šādu formulu:

$$\beta_e = \beta_a \times \left[1 + (1 - t) \times \left(\frac{D}{E} \right) \right],$$

kur

β_a – nozares aktīvu beta koeficients;

D/E – nozares aizņemtā un pašu kapitāla vidējā attiecība. Ņemot vērā, ka pašu kapitāla attiecība pret kopējo kapitālu un aizņemtā kapitāla attiecība pret kopējo kapitālu ir vienādas, $D/E=1$.”;

1.6. izteikt 7.punktu šādā redakcijā:

“7. Aizņemtā kapitāla atdeves likmi r_d aprēķina saskaņā ar šādu formulu:

$$r_d = r_{dm} + s_d,$$

kur

r_{dm} – Eiropas Centrālās bankas ikmēneša publicēto nefinanšu sabiedrībām *euro* valūtā izsniegto kredītu (ar sākotnējo termiņu ilgāku par pieciem gadiem; atlikumiem) gada vidējā procentu likme desmit gadu periodā [%];

s_d – regulatora novērtēta aizņemtā kapitāla izmēra riska piemaksa, ko piemēro komersants, kurš, pēc pēdējā pieejamā gada pārskata datiem, atbilst mikrouzņēmumu vai mazo uzņēmumu kategorijai [%].”;

1.7. papildināt ar 9.¹, 9.², 9.³, 9.⁴ un 9.⁵ punktu šādā redakcijā:

“9.¹ Vidējo svērto kapitāla atdeves likmi reālā izteiksmē komersants attiecina uz:

9.¹1. regulējamo aktīvu bāzē iekļauto pārvērtēto aktīvu vērtību;

9.¹2. izmantotā kapitāla vērtību, kurā iekļauts aktīvu vērtības pārskatīšanas rezultāts (pārvērtēšanas rezerve).

9.² Vidējo svērto kapitāla atdeves likmi reālā izteiksmē komersants var attiecināt uz nepārvērtēto aktīvu vērtību. Šādos gadījumos komersants iesniedz regulatoram likmes izvēles pamatojumu un ekonomisko (ietekmes) izvērtējumu.

9.³ Vidējo svērto kapitāla atdeves likmi nominālā izteiksmē komersants attiecina uz:

9.³1. regulējamo aktīvu bāzē iekļauto nepārvērtēto aktīvu vērtību;

9.³2. izmantotā kapitāla vērtību, kurā nav iekļauts aktīvu vērtības pārskatīšanas rezultāts (pārvērtēšanas rezerve).

9.⁴ Līdz 2020.gada 31.decembrim komersants piemēro kapitāla atdeves likmi nominālajā izteiksmē pārvērtētajiem un nepārvērtētajiem aktīviem un izmantotajam kapitālam.

9.⁵ Vidējo svērto kapitāla atdeves likmi reālā izteiksmē komersants piemēro, sākot ar 2021.gada 1.janvāri. Komersants var piemērot vidējo svērto kapitāla atdeves likmi reālā izteiksmē arī pirms 2021.gada 1.janvāra.”;

1.8. izteikt 10.punktu šādā redakcijā:

“10. Siltumenerģijas ražošanas (tai skaitā koģenerācijā) pakalpojuma, siltumenerģijas pārvades un sadales pakalpojuma un siltumenerģijas tirdzniecības pakalpojuma tarifu projekta aprēķināšanai komersants, izstrādājot tarifu projektu, piemēro regulatora noteikto kapitāla atdeves likmi, ja spēkā esošā siltumapgādes pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika noteic tarifu aprēķinā iekļaut kapitāla atdevi.”

2. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”.

Priekšsēdētājs

R. Irklis

___._.2019.

Nr.

(prot. Nr. __, __)

**Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2018.gada 13.augusta
lēmumā Nr.1/23 “Kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas metodika”**

Izdoti saskaņā ar likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 9.panta pirmās daļas 2.punktu un 25.panta pirmo daļu, Elektroenerģijas tirgus likuma 8.panta sesto daļu, 16.panta pirmo un trešo daļu un 20.panta pirmo daļu, Enerģētikas likuma 6.panta 3.¹daļu, 15.panta 1.¹daļu un 85.panta pirmo daļu, Pasta likuma 27.¹panta otro daļu un 32.panta otro daļu

1. Izdarīt Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2018.gada 13.augusta lēmumā Nr.1/23 “Kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas metodika” (Latvijas Vēstnesis, 2018, 161.nr.; 2018, 215.nr.) šādus grozījumus:

1.1. papildināt 1.punktu aiz vārdiem “kādā aprēķina” ar vārdiem “un piemēro”;

1.2. izteikt 4.punktu šādā redakcijā:

“4. Vidējo svērto kapitāla atdeves likmi aprēķina nominālā un reālā izteiksmē. Vidējo svērto kapitāla atdeves likmi nominālā un reālā izteiksmē aprēķina saskaņā ar šādām formulām:

4.1. nominālā izteiksmē:

$$wacc_n = r_e \times \frac{E}{(E+D)} \times \frac{1}{(1-t)} + r_d \times \frac{D}{(E+D)},$$

kur

$wacc_n$ – vidējā svērtā kapitāla atdeves likme nominālā izteiksmē [%];

r_e – pašu kapitāla atdeves likme [%];

$E/(E+D)$ – pašu kapitāla attiecība pret kopējo (pašu un aizņemto) kapitālu, kuras vērtība tiek pieņemta 50%;

r_d – aizņemtā kapitāla atdeves likme [%];

$D/(E+D)$ – aizņemtā kapitāla attiecība pret kopējo (pašu un aizņemto) kapitālu, kuras vērtība tiek pieņemta 50%;

t – uzņēmumu ienākuma nodokļa likme;

4.2. reālā izteiksmē:

$$wacc_r = \left(\frac{1 + (r_e \times \frac{E}{(E+D)} \times \frac{1}{(1-t)} + r_d \times \frac{D}{(E+D)})}{1 + PCI_{izm}} \right) - 1,$$

kur

$wacc_r$ – vidējā svērtā kapitāla atdeves likme reālā izteiksmē [%];

PCI_{izm} – patēriņa cenu gada vidējo (janvāris–decembris) pārmaiņu piecu iepriekšējo kalendāro gadu vidējā vērtība [%]. Ja PCI_{izm} vērtība ir negatīva, aprēķinā izmanto vērtību 0%.”;

1.3. izteikt 5.punktu šādā redakcijā:

“5. Pašu kapitāla atdeves likmi aprēķina saskaņā ar šādu formulu:

$$r_e = r_f + \beta_e \times r_m + s_e,$$

kur

r_f – bezriskā likme, kas noteikta kā Eiropas Centrālās bankas ikmēneša publicētā Latvijas valdības desmit gadu obligāciju vērtspapīru otreizējā tirgus gada vidējā procentu likme desmit gadu periodā [%];

β_e – pašu kapitāla beta koeficients;

r_m – tirgus riska piemaksa [%];

s_e – regulatora novērtēta pašu kapitāla izmēra riska piemaksa, ko piemēro komersants, kurš, pēc pēdējā pieejamā gada pārskata datiem, atbilst mikrouzņēmumu vai mazo uzņēmumu kategorijai [%].”;

1.4. izteikt 6.punktu šādā redakcijā:

“6. Pašu kapitāla beta koeficientu aprēķina atbilstoši pašu un aizņemtā kapitāla struktūrai saskaņā ar šādu formulu:

$$\beta_e = \beta_a \times \left[1 + (1 - t) \times \left(\frac{D}{E} \right) \right],$$

kur

β_a – nozares aktīvu beta koeficients;

D/E – nozares aizņemtā un pašu kapitāla vidējā attiecība. Ņemot vērā, ka pašu kapitāla attiecība pret kopējo kapitālu un aizņemtā kapitāla attiecība pret kopējo kapitālu ir vienādas, $D/E=1$.”;

1.5. izteikt 7.punktu šādā redakcijā:

“7. Aizņemtā kapitāla atdeves likmi r_d aprēķina saskaņā ar šādu formulu:

$$r_d = r_{dm} + s_d,$$

kur

r_{dm} – Eiropas Centrālās bankas ikmēneša publicēto nefinanšu sabiedrībām *euro* valūtā izsniegto kredītu (ar sākotnējo termiņu ilgāku par pieciem gadiem; atlikumiem) gada vidējā procentu likme desmit gadu periodā [%];

s_d – regulatora novērtēta aizņemtā kapitāla izmēra riska piemaksa, ko piemēro komersants, kurš, pēc pēdējā pieejamā gada pārskata datiem, atbilst mikrouzņēmumu vai mazo uzņēmumu kategorijai [%].”;

1.6. papildināt ar 9.¹, 9.², 9.³ un 9.⁴ punktu šādā redakcijā:

“9.¹ Vidējo svērtā kapitāla atdeves likmi reālā izteiksmē piemēro elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu, elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu, dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma, dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojumu, dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas pakalpojuma un universālā pasta pakalpojumu sniedzējs.

9.² Vidējo svērto kapitāla atdeves likmi nominālā izteiksmē piemēro ūdenssaimniecības pakalpojumu, siltumenerģijas ražošanas, tai skaitā koģenerācijā, pakalpojuma, siltumenerģijas pārvades un sadales pakalpojuma un siltumenerģijas tirdzniecības pakalpojumu sniedzējs.

9.³ Līdz 2020.gada 31.decembrim komersants piemēro kapitāla atdeves likmi nominālajā izteiksmē.

9.⁴ Vidējo svērto kapitāla atdeves likmi reālā izteiksmē komersants piemēro, sākot ar 2021.gada 1.janvāri. Komersants var piemērot vidējo svērto kapitāla atdeves likmi reālā izteiksmē arī pirms 2021.gada 1.janvāra.”;

1.7. izteikt 10.punktu šādā redakcijā:

“10. Siltumenerģijas ražošanas (tai skaitā koģenerācijā) pakalpojuma, siltumenerģijas pārvades un sadales pakalpojuma un siltumenerģijas tirdzniecības pakalpojuma tarifu projekta aprēķināšanai komersants, izstrādājot tarifu projektu, piemēro regulatora noteikto kapitāla atdeves likmi, ja spēkā esošā siltumapgādes pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika noteic tarifu aprēķinā iekļaut kapitāla atdevi.”

2. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”.

Priekšsēdētājs

R. Irklis